

Afgjort den 14. december 2023

Tidligere fortroligt aktstykke P af 14. december 2023. Fortroligheden er ophævet ved ministerens skrivelse af 17. juni 2025.

285

Transportministeriet. København, den 14. december 2024.

- a. Transportministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at Banedanmark igangsætter sporfornyelse af strækningen Skjern-Holstebro.

Projektets forventede totaludgift inkl. korrektionstillæg på 20 pct. udgør 549,2 mio. kr. (2023-priser). Udgiften i 2023 udgør 15,6 mio. kr. (2023-priser) og afholdes af de på finansloven for 2023 opførte bevillinger på § 28.63.05. Banedanmark – fornyelse og vedligeholdelse af jernbanenettet (Anlægsbev.).

Eksistensen af aktstykket er offentlig, mens indholdet er fortroligt af hensyn til statens forhandlingsposition. Aktstykkets fortrolighed ophæves efter kontraktindgåelse af samtlige kontrakter, som forventeligt vil være i januar 2025. Transportministeriet orienterer Finansudvalget, når fortroligheden kan ophæves.

- b. *Baggrund*

Banedanmark har planlagt projektet således, at det funktionsmæssigt, sikkerhedsmæssigt og trafikalt lever op til nuværende standarder for jernbanen. Hvis projektet ikke gennemføres, vil der være en øget risiko for hastighedsnedsættelser eller lukning af spor samt stigende vedligeholdelsesomkostninger på strækningen. Herudover er projektet en forudsætning for, at der kan indsættes batteritog på strækningen, da dette forudsætter såkaldt aksellastopgradering, hvilket foretages som en del af projektet.

Fornyelsesprojektet igangsættes som led i udmøntningen af Banedanmarks økonomiske ramme på finansloven for 2023. Projektet er defineret på baggrund af en totaløkonomisk analyse med henblik på, at Banedanmark gennemfører den mest omkostningseffektive fornyelsesindsats. Planlægningen af fornyelsesaktiviteter opdateres årligt i forbindelse med udarbejdelsen af Banedanmarks fornyelsesplan.

Projektbeskrivelse

Projektet omfatter bl.a. udskiftning af skinner, sveller og ballast på strækningen Skjern-Holstebro og omisolering af to broer samt udskiftning af eksisterende perroner i Lem. Herudover indebærer projektet en aksellastopgradering mhp. at klargøre strækningen til batteritogskørsel, jf. ovenfor. Sporfornyelsen på stationen medfører afledte arbejder inden for afvanding, sikrings- og strømarbejder.

Sporfornyelsen forventes primært udført i 2025 fra marts til juli. Arbejderne forventes gennemført med reduceret drift og totalspærringer. Der vil dog fra primo januar 2025 udføres forberedende arbejder, som kan medføre justeringer af spærringsmønstret. Der kan forekomme arbejder på andre tidspunkter end de anførte, ligesom Banedanmark løbende arbejder på at optimere udførelsen af projektet i samarbejde med jernbanevirksomhederne og grænsefladeprojekter.

Projektet udbydes forventeligt i tre hovedentrepriser for hhv. Lem st. (april 2024), sporfornyelsen (juni 2024) og omisolering af de to broer (medio oktober 2024). Banedanmark forventer at tildele de endelige kontrakter til den/de vindende entreprenører for Lem st. ultimo juni 2024, i medio oktober 2024 for sporfornyelsen og i januar 2025 for de to broer.

Herudover skal der indgås kontrakt med leverandør vedr. signalrelaterede arbejder på strækningen senest medio januar 2024. Kontrakten skal indgås på dette tidspunkt mhp. at få allokeret de fornødne ressourcer hos leverandøren.

Der vil i forbindelse med sporfornyelsesprojektet blive foretaget midlertidig ekspropriation af arealer til byggepladser. Den materielle hjemmel til ekspropriationen følger af Jernbanelovens § 30. Projektet skal foretage besigtigelsesforretning til den midlertidige ekspropriation i maj 2024. Ekspropriationen forventes færdiggjort i oktober 2024.

Totaludgift og finansiering

Projektets forventede totaludgift udgør 549,2 mio. kr. (2023-priser). Der er i totaludgiften indarbejdet et korrektionstillæg på 20 pct. af anlægsoverslaget til dækning af uforudsete ændringer i mængder og priser. Eventuelt mindreforbrug vil blive anvendt til andre projekter inden for Banedanmarks ramme til fornyelse og vedligeholdelse af jernbanen, ligesom eventuelt merforbrug afholdes inden for den økonomiske ramme på § 28.63.05. Banedanmark fornyelse og vedligeholdelse af jernbanenettet.

Den forventede fordeling af totaludgiften på udgiftskategorier i de enkelte finansår er opgjort således:

Tabel 1: Forventet fordeling af totaludgift over år, mio. kr. (2023-priser, indeks 118,3)

	Tidligere år	2023	2024	2025	2026	I alt
Standardposter (udveksling af skinner, sveller, sporskifter sporkasse, dræn, perroner etc.)	2,2	0,2	0,0	218,3	5,0	225,7
Særlige omkostninger (sikrings-, strømarbejder m.v. samt rådgivning, tilsyn mv.)	1,0	7,0	20,0	113,3	1,0	142,3
Tværgående omkostninger (projektstyring og byggeplads)	2,2	8,4	8,9	67,5	2,7	89,7
I alt	5,4	15,6	28,9	399,1	8,7	457,7
Korrektionstillæg (20 pct.)	0,0	0,0	0,0	91,5	0,0	91,5

Ankerbudget i alt	5,4	15,6	28,9	490,6	8,7	549,2
-------------------	-----	------	------	-------	-----	-------

Note: Decimalafvigelser skyldes afrunding.

Enhedsomkostningerne til standardposter er dels baseret på erfaringspriser fra sammenlignelige projekter fra Banedanmarks prisdatabase korrigeret for den aktuelle markedssituation, og dels konkrete vurderinger for enkelte poster på baggrund af erfaringer fra sammenlignelige projekter. Særlige omkostninger og de tværgående omkostninger er baseret på konkrete vurderinger og afsæt i forventede bemandingsplaner.

Til imødegåelse af projektets økonomiske risici indgår der, jf. ovenfor, et korrektionstillæg på 20 pct. i projektets totaludgift. Banedanmark afsætter normalt et korrektionstillæg på 10 pct. til denne type projekter, men Banedanmarks aktuelle erfaringer viser større økonomiske risici end normalt, dels som følge af effekterne på priser og forsyningssikkerhed af krigen i Ukraine, dels som følge af den aktuelle markedssituation, hvor der opleves få bydere på Banedanmarks opgaver, som kan medføre højere anlægsudgifter.

Banedanmark har på § 28.63. på finansloven en særlig bevillingsbestemmelse vedr. budgetvejledningens punkt 2.2.2 og 2.8.3, der giver Banedanmark hjemmel til at afholde udgifter til projektering og udbud mv. forud for forelæggelse. Til og med oktober 2023 er der afholdt udgifter for 11,9 mio. kr. til projektets indledende faser. Udgifterne har fortrinsvis bestået af forundersøgelser, rådgivnings- og projektstyringsomkostninger.

Udgifterne til projektet afholdes af den på § 28.63.05. Banedanmark - fornyelse og vedligeholdelse af jernbanenettet opførte bevilling.

Risikovurdering

Banedanmark har udarbejdet en risikovurdering af projektet, og der er i ankerbudgettet afsat midler til imødegåelse af væsentlige risici. De væsentligste ikke-generiske risici omhandler eventuelt manglende bud fra entreprenør, idet der er meget få aktører på markedet, således der er risiko for at kun én byder på hovedentreprisen. Dertil er der risiko for, at en presset tidsplan kan medføre sent udbud og kort mobiliseringsfase. Endelig er der risiko for at manglende færdigprojektering af føringsveje kan udfordre udførelsen mht. tid og økonomi. Projektet er i gang med at etablere det fornødne projekteringsgrundlag til at kunne udbyde projektering af føringsveje.

Ovenstående risici kan medføre forsinkelser og merudgifter i projektet. Banedanmark søger at imødegå risiciene ved mitigerende handlinger.

Der er desuden indarbejdet 2-3 måneders mobiliseringstid for entreprenøren til hovedudførelsen, hvor usikkerhederne kan mindskes. I mobiliseringsperioden vil tidsplanen blive gennemgået og optimeret, og der etableres byggepladser samt udføres forberedende arbejder, der kan udføres med minimal påvirkning af trafikken. Banedanmark vurderer, at det er muligt at gennemføre arbejderne inden for de aftalte tidsvinduer.

- c. Aktstykket forelægges Finansudvalget, idet der er tale om et projekt med en totaludgift på over 70 mio. kr., hvilket kræver Finansudvalgets tilslutning til igangsætning i henhold til de særlige bevillingsbestemmelser under § 28.63. Banedanmark. Aktstykket forelægges nu, da Banedanmark som en del af projektet skal underskrive kontrakt vedr. signalrelaterede arbejder i januar 2024.

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til, at Banedanmark igangsætter sporfornyelse af Skjern-Holstebro. Projektets forventede totaludgift inkl. korrektionstillæg på 20 pct. udgør 549,2 mio. kr. (2023-priser). Udgiften i 2023 udgør 15,6 mio. kr. (2023-priser) og afholdes af den på finansloven for 2023 opførte bevilling på § 28.63.05. Banedanmark – fornyelse og vedligeholdelse af jernbanenettet.

Endvidere optages på forslag til lov om tillægsbevilling for 2023 et anlægsskema for det samlede projekt. Såfremt aktstykkets fortrolighed endnu ikke er ophævet inden udarbejdelsen af forslag til lov om tillægsbevilling for 2023, optages i stedet anlægsskema for projektet på førstkommende bevillingslov efter hævelse af aktstykkets fortrolighed.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 14. december 2024

THOMAS DANIELSEN

/ Flemming Schiller

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget den 14-12-2023